

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
1^η Υ.ΠΕ. ΑΤΤΙΚΗΣ
ΓΕΝ. ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΑΤΤΙΚΗΣ Κ.Α.Τ. – Ε.Κ.Α.
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ
ΚΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: Χ. Μαστρογιάννη
ΤΗΛ.: 213 2086335
e-mail: tepese-kat@0306.syzefxis.gov.gr

Κηφισιά: 25/8/16
Αρ. Πρωτ.: 11463

ΠΡΟΣ:

ΘΕΜΑ: « ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΝΟΣΗΛΕΥΟΜΕΝΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΚΑΤ»

Οι εργαζόμενοι στα Νοσηλευτικά Ιδρύματα εκτίθενται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους σε διάφορους κινδύνους, ανάλογους με το χώρο και το είδος της εργασίας. Προϋπόθεση στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών αποτελεί η προστασία των εργαζομένων από επαγγελματικούς κινδύνους που ελλοχεύουν στους χώρους εργασίας των νοσοκομείων, επαγγελματικοί κίνδυνοι που εκδηλώνονται είτε σαν εργατικό ατύχημα είτε ως επαγγελματική ασθένεια, των οποίων η αναγνώριση σε κάθε θέση εργασίας στο νοσοκομειακό περιβάλλον έχει μεγάλη σημασία για το σχεδιασμό της πρόληψης των επαγγελματικών νοσημάτων και εργατικών ατυχημάτων, με στόχο να καταστούν ασφαλείς οι συνθήκες της εργασίας.

Εργατικό ατύχημα είναι εκείνο που συμβαίνει στον εργαζόμενο κατά τη διάρκεια της εργασίας ή με αφορμή την εργασία και το οποίο οφείλεται σε απότομο γεγονός που προκαλεί στον εργαζόμενο ανικανότητα να εργαστεί.

Ο όρος **επαγγελματικός Κίνδυνος** αναφέρεται στον κίνδυνο για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων ο οποίος προέρχεται από την έκθεση του εργαζομένου στους βλαβερούς παράγοντες στο χώρο εργασίας του. Ο επαγγελματικός κίνδυνος αφορά τόσο στην επαγγελματική έκθεση (πιθανότητα και συχνότητα), όσο και στην επαγγελματική βλάβη που προκλήθηκε από την έκθεση αυτή.

Οι κίνδυνοι που αφορούν το χώρο ενός νοσοκομείου διακρίνονται **σε κινδύνους για ατύχημα και σε κινδύνους για την υγεία.**

Οι κίνδυνοι ατυχήματος οφείλονται σε:

- Ακατάλληλες κτιριακές υποδομές (εξαερισμός, φυσικός-τεχνητός φωτισμός, διάσταση χώρου, δάπεδα, σήμανση ασφάλειας, εξόδους)
- Μηχανήματα, συσκευές, ηλεκτρικές και άλλες εγκαταστάσεις με κακή κατασκευή ή συντήρηση.
- Μη ορθή χρήση των μηχανημάτων και συσκευών και έλλειψη μέτρων ασφαλείας κατά τις εργασίες συντήρησης και επισκευής τους.
- Πυρκαγιές και εκρήξεις λόγω ακατάλληλης αποθήκευσης εύφλεκτων και εκρηκτικών ουσιών.

- Έλλειψη μέτρων ασφαλείας κατά τη χρήση, μετακίνηση και αποθήκευση επικίνδυνων ουσιών (καυστικές, διαβρωτικές, τοξικές ουσίες).

Οι κίνδυνοι για την υγεία οφείλονται σε:

- Φυσικούς παράγοντες (ακτινοβολία, δονήσεις, θόρυβος, έκθεση σε ακραίες συνθήκες μικροκλίματος)
- Χημικούς παράγοντες (χημικές ουσίες που επιφέρουν βλάβες ερεθιστικές, διαβρωτικές σε ιστούς και κύτταρα, τοξικές για τον οργανισμό. Τέτοιες ουσίες είναι το οξείδιο του αιθυλενίου, το χλώριο, τα κυτταροστατικά φάρμακα, η φορμαλδεΰδη κ.α.)
- Βιολογικούς παράγοντες (βακτήρια, ιοί, μύκητες και πρωτόζωα που προκαλούν λοιμώξεις στον άνθρωπο)
- Εγκάρσιοι κίνδυνοι για την υγεία και την ασφάλεια:
 - i) Ψυχολογικοί παράγοντες λόγω της διαρκούς επιφόρτισης με τον πόνο και τον θάνατο που υφίσταται το υγειονομικό προσωπικό αλλά και του επαγγελματικού stress καθώς και του συνδρόμου επαγγελματικής εξουθένωσης.
 - ii) Εργονομικοί παράγοντες λόγω μυοσκελετικής καταπόνησης και κακής στάσης κατά την εργασία.
 - iii) Επεισόδια βίας (λεκτικής, σωματικής) εναντίον του υγειονομικού προσωπικού
 - iv) Ακατάλληλες εργασιακές συνθήκες λόγω χρήσης ακατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας ή ψευδούς πεποίθησης των εργαζομένων ότι είναι ασφαλείς.

Οι επαγγελματικοί κίνδυνοι στο Γενικό Νοσοκομείο Αττικής ΚΑΤ, σύμφωνα με την έκθεση της Τεχνικού Ασφαλείας (αρ. πρωτ. Δ.Σ. 857/3-9-2015) της Υπηρεσίας κατηγοριοποιούνται ως εξής:

ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

1. Κίνδυνος από εργασίες συγκολλήσεων
2. Κίνδυνος από εργασίες συγκολλήσεων
3. Πτώση-Γύστρισμα
4. Πτώση από εκτέλεση εργασιών σε ύψος
5. Τραυματισμός -Πτώση λόγω ύπαρξης εμποδίων, συνωστισμού στο χώρο εργασίας
6. Τραυματισμός από ηλεκτρικές εγκαταστάσεις
7. Τραυματισμός από κίνηση οχημάτων
8. Τραυματισμός από κινούμενα μέρη μηχανημάτων
9. Τραυματισμός από αντικείμενα – εξοπλισμό εργασίας
10. Τραυματισμός από πυρκαγιά
11. Τραυματισμός από σύγκρουση με διαφανείς θύρες-υαλώματα
12. Τραυματισμός από έκρηξη-φθορά-διάρρηξη δοχείων/συστημάτων υπό πίεση
13. Τραυματισμός λόγω άσκησης σωματικής βίας
14. Τραυματισμός επαφής με θερμές επιφάνειες-υλικά
15. Τραυματισμός λόγω φθορών-ζημιών οικοδομικών στοιχείων,

ενώ, οι **Κίνδυνοι Υγείας** αναφέρονται σε:

1. Ασθένεια-Βλάβη από διασπορά και μεταδοτική μετάδοση βιολογικών παραγόντων
2. Ασθένεια-βλάβη από έκθεση σε ειδικούς-χημικούς παράγοντες
3. Ασθένεια-βλάβη από ιονίζουσες ακτινοβολίες

4. Ασθένεια-βλάβη από χειρισμό βιολογικού υλικού
5. Ασθένεια- βλάβη από διάτρηση από αντικείμενα φορείς βιολογικού υλικού
6. Ασθένεια-βλάβη λόγω εισπνοής σκόνης
7. Βλάβες από ακτινοβολία οθονών οπτικής απεικόνισης
8. Βλάβη-ενόχληση λόγω μικροκλίματος
9. Βλάβη λόγω αναθυμιάσεων
10. Μυοσκελετικά προβλήματα
11. Τραυματισμός-βλάβη λόγω θορύβου
12. Τραυματισμός-βλάβη λόγω ψυχολογικής-σωματικής πίεσης

Ο Όρος «Υγιεινή και Ασφάλεια» αφορά σε όλες εκείνες τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται ώστε:

- Να προάγεται και να διατηρείται σε υψηλό επίπεδο η φυσική, νοητική και κοινωνική ευεξία των εργαζομένων, δημιουργώντας ικανοποιητικό περιβάλλον στους χώρους εργασίας.
- Να λαμβάνονται τα σωστά μέτρα πρόληψης και αποτροπής των ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών προκειμένου να προστατευτούν οι εργαζόμενοι από τους επαγγελματικούς κινδύνους.
- Να λαμβάνουν οι εργαζόμενοι την ενδεικνυόμενη εκπαίδευση προκειμένου να διαβιούν με ασφάλεια στο εργασιακό τους περιβάλλον.

Η πολιτική Υγιεινής και Ασφάλειας των Εργαζομένων τίθεται από το Διοικητή ο οποίος φέρει την ευθύνη της έγκρισης, υλοποίησης και παρακολούθησης ενός Συστήματος Διαχείρισης Υγιεινής και Ασφάλειας (ΣΔΥΑΕ) και υπηρετεί την προστασία του ανθρώπινου παράγοντα συμβάλλοντας παράλληλα στη βελτίωση της παραγωγικότητας με μείωση των αρνητικών επιδράσεων της εργασίας, ενώ η τήρηση των μέτρων υγιεινής-ασφαλείας αποτελεί δικαίωμα αλλά και υποχρέωση των εργαζομένων,.

Ένα επιτυχημένο ΣΔΥΑΕ διαθέτει πέντε στοιχεία: την πολιτική, το σχεδιασμό, την εφαρμογή και λειτουργία, τον έλεγχο και τις διορθωτικές ενέργειες και τέλος την ανασκόπηση του ΣΔΥΑΕ.

- **Η πολιτική** διαμορφώνεται από τη Διοίκηση του Νοσοκομείου, κοινοποιείται και είναι διαθέσιμη στους εργαζομένους.
- **Ο σχεδιασμός** καθιερώνει και τηρεί διαδικασίες και μηχανισμούς λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις του νομικού πλαισίου, τις διαθέσιμες τεχνολογικές δυνατότητες, τους κινδύνους, τις απαιτήσεις των μερών και το βαθμό επικινδυνότητάς τους και τις οικονομικές, λειτουργικές και επιχειρηματικές απαιτήσεις του νοσοκομείου. Είναι απαραίτητο ο σχεδιασμός να διασφαλίζει τη συνεννόηση και τη συνεργασία μεταξύ των μερών όπως και να αντιδρά όσο το δυνατόν πιο άμεσα στην αλλαγή των αναγκών και των συνθηκών.
- **Η εφαρμογή και λειτουργία του ΣΔΥΑΕ** περιλαμβάνει την περιγραφή με σαφήνεια των υπευθυνοτήτων των εμπλεκόμενων μερών, την εκπαίδευση των εργαζομένων, τη διασφάλιση της συνεργασίας των εργαζομένων και την προαγωγή της διατμηματικής συνεργασίας και την ετοιμότητα-ανταπόκριση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.
- **Ο έλεγχος** εξυπηρετεί τη βελτίωση του συστήματος μέσω της παρακολούθησης των βλαπτικών παραγόντων στο χώρο της εργασίας, της συγκέντρωσης και ανάλυσης των δεδομένων που σχετίζονται με την εκτίμηση της σωστής λειτουργίας του ΣΔΥΑΕ και με την τήρηση περιοδικών εσωτερικών επιθεωρήσεων.

- Ο Διοικητής του νοσοκομείου **ανασκοπεί το ΣΔΥΑΕ** σε χρονικά διαστήματα που εκείνος ορίζει, προκειμένου να εξασφαλίζεται η επάρκεια, η αποτελεσματικότητα και η συνεχής καταλληλότητά του.

Η νομοθεσία που αφορά την Υγιεινή και Ασφάλεια των Εργαζομένων είναι:

- **Νόμος 1568/85** (ΦΕΚ 177/Α/18.10.1985) «Υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων».

Με το νόμο αυτό εισάγονται οι θεσμοί του Τεχνικού Ασφαλείας και του Γιατρού Εργασίας στους εργασιακούς χώρους. Επίσης ο νόμος αυτός, αφορά στην ενημέρωση, εκπαίδευση και συμμετοχή των εργαζομένων σε θέματα υγιεινής-ασφάλειας του εργασιακού τους περιβάλλοντος.

- **Π_ 16/96** «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας στους χώρους εργασίας σε συμμόρφωση με την οδηγία 89/654/ΕΟΚ» και το **Π_ 17/96** (ΦΕΚ 11/Α/96): «μέτρα για την βελτίωση υγείας και ασφαλείας των εργαζομένων κατά την

εργασία σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 89/391/ΕΟΚ και 91/383/ΕΟΚ» με τα οποία εισάγεται η υποχρέωση του εργοδότη να εκτιμά γραπτώς τους επαγγελματικούς κινδύνους της επιχείρησής του (Γραπτή Εκτίμηση Επαγγελματικού Κινδύνου) και να λαμβάνει μέτρα προστασίας των εργαζομένων.

- **Το άρθρο 662 του Αστικού Κώδικα:** «Ασφάλεια και υγιεινή των χώρων εργασίας». **Νόμος 3850/2010** (ΦΕΚ.84Α 02-06-2010): «Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων».

Στα ελληνικά νοσοκομεία οι υποχρεώσεις τους για την υγιεινή και την ασφάλεια εργασίας τέθηκαν με την κοινή υπουργική απόφαση 88555/3293/1988 (που κυρώθηκε με το νόμο 1836/89) και το πάγιο διάταγμα 157/92, καθώς επεκτάθηκε η ισχύς του νόμου 1568/85 και στα δημόσια νοσοκομεία. Έκτοτε αρκετές νομοθετικές ρυθμίσεις (π.χ. νόμοι που αφορούν στην προστασία των εργαζομένων από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες, στην προστασία από τις ιοντίζουσες ακτινοβολίες, στην ασφαλή χρησιμοποίηση του εξοπλισμού εργασίας, στη χρήση ατομικών μέτρων προστασίας κ.λπ.) συμπλήρωσαν το αρχικό θεσμικό πλαίσιο.

Σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, οι κυριότερες υποχρεώσεις των εργοδοτών (διοικήσεων των νοσοκομείων) είναι:

- Η υποχρέωση παροχής υπηρεσιών προστασίας και πρόληψης (ιατρός εργασίας, τεχνικός ασφαλείας, εξωτερικές υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης, επιτροπές ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων).
- Η υποχρέωση ύπαρξης γραπτής εκτίμησης κινδύνων στο χώρο εργασίας και καθορισμό των αναγκαίων μέτρων προστασίας.
- Η υποχρέωση για ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων. Η εκπαίδευση αρχίζει αμέσως μετά την πρόσληψη του εργαζόμενου και συνεχίζεται κάθε φορά που αλλάζει θέση εργασίας, τεχνολογικό εξοπλισμό κ.λπ.
- Η υποχρέωση της διαβούλευσης με τους εργαζόμενους και την ενθάρρυνση της συμμετοχής τους σε θέματα υγιεινής-ασφάλειας του εργασιακού τους χώρου.
- Η υποχρέωση της αναγγελίας των εργατικών ατυχημάτων εντός 24 ωρών στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας και στους ασφαλιστικούς φορείς. Επίσης είναι υποχρεωτική η καταγραφή και η τήρηση βιβλίου ατυχημάτων.
- Η υποχρέωση να λαμβάνει όλα τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα καθώς και έκτακτα μέτρα εάν χρειαστεί προκειμένου να διασφαλιστεί η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων.

Η παρακολούθηση της κατάστασης της υγείας των εργαζομένων με

κλινικό και εργαστηριακό έλεγχο και η συγκέντρωση των αποτελεσμάτων σε αρχείο, είναι ένας τρόπος ελέγχου της υπάρχουσας κατάστασης ο οποίος ταυτόχρονα επιτρέπει τη λήψη διορθωτικής επέμβασης.

Οι εργαζόμενοι του νοσοκομείου:

- Οφείλουν όπως αναφέρεται στο άρθρο 32 του Ν.1568/85, να συμμορφώνονται με τους κανονισμούς ασφαλείας και να τηρούν τα μέτρα προστασίας (ατομικά και γενικά), να παρακολουθούν σεμινάρια σχετικά με θέματα υγιεινής-ασφάλειας, προκειμένου να μη θέσουν σε κίνδυνο τη δική τους υγεία και ασφάλεια αλλά και άλλων ατόμων (ασθενών, συνεργατών).
- Έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν σε επιτροπές υγιεινής-ασφάλειας και να ζητούν προληπτικό έλεγχο της κατάστασης της υγείας τους όταν θεωρούν πως αυτή κινδυνεύει.

Στον ορισμό του εργαζομένου δεν περιλαμβάνονται οι αυτοαπασχολούμενοι, υποχρέωση για τους οποίους σε θέματα υγιεινής και ασφάλειας έχουν οι εργοδότες των επιχειρήσεων που ανήκουν επαγγελματικά.

Το Γενικό Νοσοκομείο Αττικής ΚΑΤ συγκροτεί την Πολιτική Υγιεινής και Ασφάλειας Εργαζομένων και Νοσηλευομένων η οποία στηρίζεται στους ακόλουθους πυλώνες

- ❖ Στην τήρηση ειδικού βιβλίου εργατικών ατυχημάτων, όπως αποφασίστηκε στη συνεδρίαση Δ.Σ 48/19-11-2015 μέσω του οποίου θα επιτρέπεται η συστηματική καταγραφή και παρακολούθηση των ατυχημάτων που συμβαίνουν στον εργασιακό χώρο.
- ❖ Στην Επιτροπή Υγιεινής και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε.), το συμβουλευτικό έργο της οποίας θα επικουρεί την προσπάθεια αποφυγής εργατικών ατυχημάτων.
- ❖ Στην Επιτροπή Λοιμώξεων, όχι μόνο ως νομική υποχρέωση αλλά και ως βασικό μέλημα, δεδομένου ότι ο έλεγχος των ενδονοσοκομειακών λοιμώξεων αποτελεί κριτήριο ποιότητας της φροντίδας νοσηλείας και είναι απαραίτητος παράγοντας για την καλή πορεία της υγείας των ασθενών και την ασφάλεια ασθενών και προσωπικού.
- ❖ Στον ορισμό από τη Διοίκηση του Νοσοκομείου Ομάδας HACCP, ως εργαλείο διαχείρισης της ασφάλειας των τροφίμων και η οποία στοχεύει:
 - στη συμμόρφωση με τη νομοθεσία τροφίμων (απαιτήσεις ποιότητας, υγιεινής και ασφάλειας
 - στην ανίχνευση των παραγόντων κινδύνου για την ασφαλή σίτιση των ασθενών
 - στον προσδιορισμό των Σημείων Ελέγχου (CP's) και την παρακολούθησή τους
 - στην κατασκευή των διαγραμμάτων ροής για την παραγωγή των προϊόντων και την διανομή του φαγητού στους νοσηλευόμενους
 - στον αμεσότερο έλεγχο σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας, στην επικέντρωση της προσοχής του προσωπικού στα κρίσιμα σημεία αυτής αλλά και στη μείωση του απορριπτέου φαγητού.

- ❖ Στη διαρκή συνεργασία της Διοίκησης και του Τεχνικού Ασφαλείας (αλλά και με τον Ιατρό εργασίας όποτε η θέση συσταθεί) και τους εμπλεκόμενους σε ζητήματα ασφαλείας.
- ❖ Στη συνεχή καταγραφή δυνητικών επαγγελματικών κινδύνων από την Τεχνικό Ασφάλειας σε συνεργασία με του προϊσταμένους των Τμημάτων/Κλινικών του Νοσοκομείου.
- ❖ Στην ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων με στόχο την αναγνώριση και κατανόηση των κινδύνων που διατρέχουν, την εφαρμογή της ενδεδειγμένης από άποψη ασφαλείας τεχνικής, τη συστηματική χρήση ατομικών μέτρων προστασίας και τη σωστή χρήση του τεχνολογικού εξοπλισμού.

Ο ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΟΝΤΟΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Γ.Ν.Α. ΚΑΤ - ΕΚΑ